

Media-analyse voorafgaand aan de persconferentie

10:00 uur

Samenvatting

- De media melden dat 'code oranje' dreigt voor de grote steden. Zij refereren daarbij aan het 'corona-alarmsysteem' van De Jonge dat vanavond wordt gepresenteerd. Daaruit zullen in samenspraak met Veiligheidsregio's lokale maatregelen volgen.
- Twijfel over de effectiviteit van de aan te kondigen maatregelen: in de horeca vinden weinig besmettingen plaats, horecaondernemers hebben het al zwaar en problemen verschuiven zich zo steeds meer uit het zicht richting de privésfeer. De horeca kan nog worden gecontroleerd, maar achter de voordeur gaat dit niet op.
- Voor lokale maatregelen is goed zicht op de brandhaarden nodig, maar het bron- en contactonderzoek levert steeds minder resultaat op. Het grootste deel van de besmettingen vindt achter de voordeur plaats, maar daar is ingrijpen lastig.
- Studenten geven aan zich niet altijd aan de regels te houden en zullen volgens de media andere manieren zoeken om elkaar te treffen. De angst voor het virus lijkt volgens sommige media te verdwijnen, zoals op straat in Rotterdam. Daarbij wordt door mensen op straat gesproken over 'inconsequente maatregelen'.
- Horecaondernemers zijn boos over de maatregelen en wijzen erop dat Rutte eerder nog aangaf dat een feestje in de horeca veiliger is dan thuis. Ook vreest de horeca een handhavingsprobleem als straks al het publiek tegelijkertijd op straat komt.

Overzicht

- Het kabinet komt met lokale maatregelen tegen het oplopende aantal besmettingen. Daarbij wordt het 'corona-alarmsysteem' van minister De Jonge eerder dan gepland gepresenteerd. Het waarschuwingssysteem werkt volgens de media met drie treden: waakzaam (groen), zorgelijk (oranje) en ernstig (rood). Tijdens de persconferentie wordt duidelijk welke regio's 'op oranje springen' en welke maatregelen daar volgen. De status wordt per gebied bepaald op basis van de regionale cijfers over het virus. Het kabinet bepaalt dagelijks waar deze status moet worden aangescherpt.
- In de media wordt wisselend gedacht over hoe effectief de nieuwe maatregelen zijn. Kritiek klinkt dat vervroegde sluitingstijd voor horeca niet helpt, omdat feestjes zich naar andere plekken zullen verplaatsen. Daarbij wordt gewezen op het relatief lage aantal besmettingen in de horeca. Veruit de meeste besmettingen vinden plaats in de thuissituatie. Begrip is er voor de balans die wordt gezocht bij de maatregelen: het virus zo lokaal mogelijk trachten te bestrijden met zo min mogelijk nevenschade.
- Het kabinet zegt het virus de kop in te willen drukken, maar voert volgens deskundigen beleid dat hoort bij gecontroleerde verspreiding. Indam-beleid moet zijn gebaseerd op snel testen, effectief bron- en contactonderzoek en quarantaine. Dat zijn juist de zaken waar nu problemen mee zijn. Voor lokale maatregelen is het belangrijk om zicht te hebben op de brandhaarden. Via bron- en contactonderzoek is afgelopen week slechts bij een kwart van de nieuwe gevallen een besmettingslocatie gevonden. Meer dan de helft is herleidbaar naar de thuissituatie, 5,5% naar de horeca en in 1,8% van de gevallen gaat het om een studentenvereniging of feestje.
- Studenten geven aan zich niet altijd aan de regels te houden. Volgens de media zullen zij andere manieren zoeken om elkaar te treffen. De behoefte aan sociale contacten is groter dan de angst voor de gevolgen van het virus. Pogingen van universiteiten en studentenverenigingen om te wijzen op het belang van de regels werken niet altijd en daarbij is weinig aandacht voor anderstalige (internationale)

studenten. De taalbarrière speelt ook onder migranten een rol. Zo moet doelgerichter worden gecommuniceerd naar bepaalde groepen met veel besmettingen.

- De Leidse burgemeester Lenferink stelt dat de maatregelen 'weinig zin' hebben. Hij verwijst daarbij naar het grote aantal besmettingen in de privésfeer, waar hij niet kan ingrijpen. Lenferink meent dat het in de Leidse kroegen en openbare ruimte goed gaat. "Dat is niet waar mensen besmet raken. Dan kan ik nog meer gaan gebieden en verbieden, maar de vraag is: wat heb je eraan?"
- Groningen zit net onder de signaalwaarde, maar denkt wel na over manieren om jongeren ervan te doordringen zich aan de maatregelen te houden. Burgemeester Schuiling heeft al meer handhaving aangekondigd en wil via studentenverenigingen en onderwijsinstellingen de voorlichting verbeteren. Bij feestjes wordt aangeboden om het gesprek aan te gaan: controleren achter de voordeur mag echter niet.
- De horeca reageert verontwaardigd op de nieuwe maatregelen en voorspelt een golf aan faillissementen. Onbegrip heerst ook, omdat Rutte op de vorige persconferentie nog aangaf dat de horeca veiliger was dan thuis voor een feestje. Koninklijke Horeca Nederland spreekt van 'symboolpolitiek': het aantal besmettingen in de horeca is laag. De maatregel zou disproportioneel zijn en goede onderbouwing ontberen. KHN vreest dat sluiting van alle cafés op één tijdstip leidt tot handhavingsproblemen.
- De grote Rotterdamse horecaondernemer Herman Hell hoopte juist op andere maatregelen. Volgens hem kan corona in Rotterdam 'in het gareel' worden gebracht door de horeca vrijer te laten: in de horeca zijn bijna geen besmettingen, zijn er voorzieningen die mensen thuis niet hebben, zoals goede luchtverversing, én kan de overheid controleren. Hell: "Laat ons het doen en controleer ons maar."
- Op straat in Rotterdam hebben mensen kritiek op het 'inconsequente karakter' van de maatregelen: 'een bruiloft mag niet, maar naar een loungebar wel', evenals 'een bomvolle tram'. De angst lijkt volgens de media weg, 'mensen kiezen voor gemak'.